

ALCALDIA

MOCIÓ SOBRE L'ADOPCIÓ DE MESURES PER A MILLORAR LA QUALITAT DE VIDA DE LES PERSONES CELÍAQUES

La malaltia celíaca (MC) és una malaltia amb inflamació crònica de l'intestí de mecanisme immunitari, desencadenada pel consum de gluten en persones predisposades genèticament. A Europa n'està afectat l'1% de la població, és a dir que és la malaltia digestiva d'origen genètic més freqüent. Es calcula que a Catalunya hi ha 75.000 persones celíaques, de les quals només una de cada 10 estan diagnosticades. La xifra d'afectats està augmentant de manera proporcional perquè, d'una banda, hi ha una major sensibilització de l'estament sanitari i una major accessibilitat a les proves de detecció; i de l'altra, hi ha una major divulgació i coneixement de la malaltia per part dels ciutadans.

Les fonts més evidents de gluten són el pa, molts cereals de l'esmorzar, la pasta, les pizzes, els pastissos i les galetes elaborades amb blat, ordi, sègol i civada (en casos de contaminació amb blat). Però el gluten també s'utilitza per donar una millor estructura a productes alimentaris com ara embotits, salsitxes, brous, sopes, salses, etc. També hi ha productes sense gluten gens sospitosos com la fruita, els llegums i les verdures, que poden estar contaminats amb gluten durant la seva manipulació i cocció.

Els símptomes de la MC són extraordinàriament variables: des de les formes asimptomàtiques o paucisintomàtiques, a malaltia greu i precoç de la infància. La malaltia no diagnosticada produeix una inflamació a l'intestí que condueix a una síndrome de malabsorció intestinal de nutrients (ferro, calci, vitamines...), amb anèmia, osteoporosi, afectació hepàtica, retard del creixement i desenvolupament en els nens i alteració del caràcter i de la conducta, entre molts altres trastorns. El mecanisme genètic i autoimmunitari fa que pugui haver-hi més d'un cas en la mateixa família. També es pot associar a Diabetis Mellitus tipus I i a tiroïditis.

L'únic tractament eficaç per als malalts celíacs és una dieta sense gluten (DSG) que ha de ser estricta i l'han de seguir durant tota la vida. Els pacients que no la segueixen presenten un augment de comorbiditat (d'altres alteracions i malalties) i complicacions a llarg termini com ara alteració de la densitat mineral òssia i un risc més alt de fractures, anèmia ferropènica, infertilitat, avortaments espontanis, determinades neoplàsies d'intestí prim, etc.

Atès que la diferència de preu entre un producte amb gluten i un altre sense gluten pot arribar a ser d'un 300 %, una persona celíaca pot veure incrementat el cost del cistell de la compra en uns 33 € setmanals, 132 € mensuals i uns 1600 € anuals. Donada la gran càrrega genètica que té la malaltia, pot haver-hi més d'un membre de la família que la pateixi, la qual cosa fa augmentar encara més la despesa.

Atès que la necessitat de seguir una dieta estricta sense gluten i la possibilitat de contaminació creuada dels aliments fa que molts celíacs passin dificultats a l'hora de sortir a menjar fora de casa seva, perquè malgrat que hi ha establiments que ofereixen una carta lliure de gluten, encara són una minoria. Aquesta manca d'establiments, és causa de frustració i exclusió social, encara més destacable en un país mediterrani en el qual aquestes activitats socials són un element integrador. Les associacions de celíacs estan jugant un gran paper en aquest sentit. En concret, l'Associació de Celíacs de Catalunya tenen un servei gratuït d'informació i assessorament per a empresaris, emprenedors i institucions públiques i privades.

Atès que l'Estat espanyol és l'únic país europeu que no atorga ajudes directes. A Suècia o al Regne Unit, els productes sense gluten són gratuïts fins als 16 anys, i a Dinamarca existeixen ajuts directes de 200 € al mes per pacient.

Atès que al 2014 el Parlament de Catalunya va aprovar per unanimitat la resolució 879/X per a la millora de la qualitat de vida del col·lectiu celíac, en la qual es demanava la reducció de l'IVA al 4 % dels productes sense gluten, controls d'inspecció en seguretat alimentària, sensibilització en el sector restaurador i hotelier, i la implementació de protocols en els menjadors escolars, entre altres.

Per tot això, es proposa al Ple municipal l'adopció dels següents

ACORDS:

PRIMER: Manifestar el suport i el reconeixement per part de l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès a tota la població celíaca de la ciutat.

SEGON: Instar el Govern de la Generalitat a implementar les mesures per augmentar la qualitat de vida dels celíacs en compliment de la resolució 827/X.

TERCER: Sol·licitar al Govern de l'Estat espanyol que impulsi l'aprovació d'ajudes directes o de beneficis fiscals per a persones celíaques, com reducció de l'IRPF, o de l'IVA dels productes sense gluten.

QUART.- Instar la Generalitat de Catalunya que creï un sistema d'ajuts econòmics directes a les famílies dels celíacs i que destini recursos per a la investigació pública, prevenció i tractament relacionat amb la malaltia celíaca, així com un seguiment adequat. Tot plegat, en base al Document de Consens sobre la Malaltia celíaca a Catalunya, elaborat per l'Agència de salut Pública de Catalunya, publicat al febrer de 2016 amb la col·laboració de associacions mèdiques i l'Associació de Celíacs de Catalunya.

CINQUÈ.- Que l'Ajuntament doni suport a les campanyes i accions informatives, formatives i de divulgació entorn a la celiaquia que realitzi l'Associació de Celíacs de Catalunya, i d'altres accions de suport per a millorar la qualitat de vida de les persones amb celiaquia a la ciutat.

SISÈ.- Que l'Ajuntament organitzi una jornada formativa dirigida al sector de la restauració, per a aquells que vulguin obtenir l'acreditació "Servei Sense Gluten" que ofereix de manera gratuïta l'Associació de Celíacs de Catalunya, per tal de garantir un servei correcte (en la línia que ja s'ha fet a ciutats com Barcelona, Mataró, Terrassa, i a les 14 comarques integrades en la Federació Intercomarcal d'Hostaleria i Restauració).

SETÈ.- Que coincidint amb l'entrada en vigor del reglament Europeu 1169/2011 entorn a la informació obligatòria dels productes alimentaris i en concret a allò que es refereix a la declaració dels 14 al·lèrgens alimentaris dins dels quals s'inclou el gluten, l'Ajuntament realitzi a favor de la seguretat dels aliments per als celíacs, diverses accions com ara:

- a. Difondre i promoure la informació necessària per a unes bones pràctiques en matèria de seguretat alimentària per l'elaboració i manipulació de productes sense gluten en els sectors implicats (restauració, obradors, etc.).
- b. Col·laborar amb l'Associació de Celíacs de Catalunya en la realització de campanyes d'informació entorn a les implicacions del reglament 1169/2011 als sectors implicats.

- c. Sensibilitzar el personal docent, personal de menjadors escolars, escoles bressol i altres centres

VUITÈ.- Que l'Ajuntament garanteixi aliments sense gluten a les persones celíaques que pel seu nivell d'ingressos són beneficiàries del programa d'aliments, amb l'objectiu de garantir-n'hi l'accés i pal·liar-ne el sobrecost que els suposen els aliments sense gluten.

NOVÈ.- Que en les festes i esdeveniments impulsats per l'Ajuntament, es vetlli, en la mesura de les possibilitats, per oferir alternatives adients per als ciutadans afectats de celiaquia (caramels sense gluten, cervesa sense gluten, aliments aptes envasats...).

DESÈ.- Que en els fulletons específics de festes populars, rutes gastronòmiques, etc. s'indiqui amb el símbol "sense gluten" els establiments que són aptes per celíacs.

ONZÈ.- Oferir un enllaç des del portal de l'Ajuntament des del qual hi hagi una ubicació dels establiments de restauració que ofereixen àpats per a celíacs i que estiguin acreditats per l'Associació, sobre plànol de la ciutat, i de la seva oferta gastronòmica i comercial per a la persona celíaca. I incloure-hi també un enllaç a l'Associació de Celíacs de Catalunya per a obtenir més informació.

DOTZÈ.- Comunicar aquest acord a tots els grups polítics del Parlament de Catalunya, al Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, al Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad, i a l'Associació de Celíacs de Catalunya.